

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum voluntas per prius sit subiectum peccati originalis, quàm aliæ
potentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

De subiectum culpa immediati mediantia potentia: quod posita est subiectum quo, & anima subiectum quod, circa illud tertii de anima. De parte autem animae qua intelligit, & sapit anima: & si anima esset absque media potentia principium culpa actualis immediate esset capax culpa actualis. Nota ergo ratio quare essentia animae non est subiectum actualis culpa, est, quia mediante potentia illam habet, & non incapacitas eius respectu culpa. Si igitur est aliqua culpa, ad quam non requiritur mediatio potentiae per seipsam, subiectum illius esse potest: & quia culpa originalis est huiusmodi, quoniam per originem, & non per actum proprium habetur, relinquatur, quod culpa originalis, anima secundum essentiam capax sit, ut in litera monstratur.

Ad secundum dicitur, quod uoluntas non est causa principalis originalis infirmitatis, aut peccati simpliciter, sed inter partes animae, ut patet ex ratione in litera redita in allegato articulo quia scilicet, ipsa uoluntas est motus omnium animae partium in finem. Obiectio autem procedit, ac si uoluntas esset prima causa simpliciter in anima. Priuationo quoque originalis infirmitatis, per quam uoluntas subdebat Deo, quae est formale in peccato originali, non sumitur pro priuationo infirmitatis originalis in uoluntate practica, sed pro priuationo infirmitatis originalis in ipsa uoluntate, & procedentibus naturaliter eam. Dicitio namque exclusiua non excludit a concomitantibus, & praesuppositis, ut patet. unde, & author non dicit, quod priuationo infirmitatis originalis in uoluntate, sed per quam uoluntas subdebat Deo. Haec enim claudit in te

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut motio uoluntatis alicuius proprie peruenit ad potentias animae, non autem ad animae essentiam: ita motio uoluntatis primi generantis per uiam generationis, peruenit primo ad animae essentiam, ut dictum est.*

AD SECUNDVM dicendum, quod etiam originalis infirmitas pertinebat primordialiter ad essentiam animae. Erat enim donum diuinitus datum humanae naturae, quam per prius respicit essentia animae, quam potentia. Potentia enim magis uidentur pertinere ad personam, in quantum sunt principia personalium actuum; unde sunt propria subiecta peccatorum actualium, quae sunt peccata personalia.

AD TERTIVM dicendum, quod corpus comparatur ad animam sicut materia ad formam, quae etiam sit posterior ordine generationis, est tamen prior ordine perfectionis, & naturae: essentia autem animae comparatur ad potentias sicut subiecta ad accidentia propria, quae sunt posteriora subiecto & ordine generationis, & etiam perfectionis: unde non est similis ratio.

AD QVARTVM dicendum, quod concupiscentia se habet materialiter, & ex consequenti in peccato originali, ut supra dictum est.*

ARTICVLVS III.

Utrum peccatum originale per prius inficiat uoluntatem, quam alias potentias.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod peccatum originale non per prius inficiat uoluntatem, quam alias potentias.

Omne enim peccatum principaliter pertinet ad potentiam, per cuius actum causatur; sed peccatum originale causatur per actum generatiuae potentiae, ergo inter ceteras potentias animae uidetur magis pertinere ad generatiuam potentiam.

¶ 2 Praet. Peccatum originale per semen carnale traducitur: sed aliae uires animae propinquiores sunt carni, quam uoluntas, sicut patet de omnibus sensitiuis, quae utuntur organo corporali, ergo in eis magis est peccatum originale, quam in uoluntate.

¶ 3 Praet. Intellectus est prior uoluntate non enim est uoluntas nisi de bono intellecto: si ergo peccatum originale inficit omnes potentias animae, uidetur quod per prius inficiat intellectum tanquam priorem.

SED CONTRA est, quod iustitia originalis per prius respicit uoluntatem. est enim restitudo uoluntatis, ut Anselm. dicit in lib. * de conceptu uirginali, ergo peccatum originale, quod ei opponitur, per prius respicit uoluntatem.

RESPON. Dicendum, quod in infectione peccati originalis, duo est considerare. Primo quidem inhaerentiam eius ad subiectum: & secundum hoc primo respicit essentiam animae, ut dictum est. * Deinde oportet considerare incinationem eius ad actum: & hoc modo respicit potentias animae. Oportet ergo quod illam per prius respiciat, quae primam inclinationem habet ad peccandum: haec autem est uoluntas, ut ex supradictis patet; * unde peccatum originale per prius respicit uoluntatem.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod peccatum originale non causatur in homine per potentiam generatiuam prolis, sed per actum potentiae generatiuae parentis. unde non oportet, quod sua potentia generatiua sit primum subiectum originalis peccati.

AD SECUNDVM dicendum, quod peccatum originale habet duplicem processum, unum quidem a carne ad animam, alium uero ab essentia animae ad potentias. Primus quidem processus est secundum ordinem generationis: secundus autem secundum ordinem perfectionis. Et ideo quantum ad aliam potentiam, scilicet sensitiuam, propinquiores sunt carni, quia tamen uoluntas est propinquior essentiae animae tanquam superior potentia, primo peruenit ad ipsam infectionio originalis peccati.

AD TERTIVM dicendum, quod intellectus quodammodo praecedit uoluntatem, in quantum proponit ei suum obiectum: alio uero modo uoluntas praecedit intellectum secundum ordinem motionis ad actum, quae quidem motio pertinet ad peccatum.

ARTICVLVS III.

Utrum praefata potentia sint magis infectae quam aliae.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod praedictae potentiae non sint magis infectae, quam aliae. Infectio enim originalis peccati magis uidetur pertinere ad illam animae partem, quae prius potest esse subiectum peccati: haec autem est rationalis pars, & praecipue uoluntas, ergo ipsa est magis infecta per peccatum originale.

¶ 2 Praet. Nulla uis animae inficitur per culpam, nisi in quantum potest obedire rationi: generatiua autem non potest obedire, ut dicitur in 1. Eth. * ergo generatiua non est maxime infecta per originale peccatum.

¶ 3 Praet.

primordiale in infectione in essentia, ut que ad uoluntatem: & haec est formale in peccato originali. Unde ad unum est enim, quod alicuius gratia & charitas in anima in ordine ad meritum, uel demeritum pro eodem computantur: & cum hoc, quod gratia est causa charitatis secundum se, ita quod uoluntas, in qua est charitas, est contructiua, & destructiua gratiae ex parte nostrae, quia ipsa est prima pars animae. Ita in proposito, iustitia originalis in anima, quanto ex ea manat uoluntatis subiectio, non ponit in numerum cum eius in uoluntate effectu: & cum hoc, quod illa est huius causa secundum se, uoluntas dicitur causa, quia ab ipsa ex parte nostrae dependet conseruari, & desinere infirmitate totius: & simile est de priuatione opposita. Et per haec patet solutio obiectorum. Voluntas non est simpliciter, sed ex parte nostrae: sed inter partes animae, posita est causa iustitiae & peccati originalis. Essentia autem ponitur causa simpliciter ex parte reiectae secundum se. Et licet uoluntas sit in supremo animae praecipuum inter partes animae in mouendo ad actum, si tamen in ipso supremo uoluntas ad essentiam comparatur, inferior inuenitur.

¶ De tertio & quarto articulis eiusdem questionis, nihil nunc necessario scribendum occurrat.

Art. praeced.

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &

¶ 74. ar. 1. &